

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: A.Danilov
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Panov, V.Mihaila, V.Cotorobai

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Balan Veniamin,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Potapova Natalia împotriva lui Balan Veniamin, intervenient accesoriu notarul public Zaporojanu Lidia privind încasarea sumei conform contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, prin care cererea de apel depusă de către Balan Veniamin a fost restituită

c o n s t a t ă :

La 1 decembrie 2014 Potapova Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Veniamin Balan, intervenient accesoriu notarul public Lidia Zaporojanu, prin care a solicitat încasarea sumei conform contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 22 noiembrie 2012 în calitate de împrumutător și Octavian Balan în calitate de împrumutat, au încheiat un contract de împrumut, având ca obiect transmiterea către ultimul a sumei de 7 000 euro, pe un termen de doi ani, cu termen scadent la 22 noiembrie 2014.

A menționat că la 31 mai 2014 Octavian Balan a decedat, iar moștenitori ai defunctului Octavian Balan sunt Natalia Potapova, în baza testamentului nr. 224 din 11 ianuarie 2013 și Veniamin Balan - moștenitor de clasa I.

Potapova Natalia a afirmat că până în prezent nu este stabilită cota-parte care i-ar reveni moștenitorului rezervatar Balan Veniamin și a cotei-părți din averea succesorală care i-ar reveni dânsei.

De asemenea, reclamanta a menționat că averea succesorală a defunctului nu a fost evaluată.

Astfel, reclamanta a considerat că pârâtul este obligat pe cale judiciară la restituirea împrumutului.

Potapova Natalia a solicitat încasarea de la Balan Veniamin în beneficiul ei a sumei împrumutului de 7 000 euro, conform cotei-părți care i-ar reveni defunctului Octavian Balan.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de către Potapova Natalia și s-a încasat de la Balan Veniamin în beneficiul Nataliei Potapova suma împrumutului de 7 000 euro sau echivalentul acestei sume în valută națională la momentul executării hotărârii judecătorești, conform cotei-părți din averea succesorală revenită acestuia după decesul lui Balan Octavian. S-a încasat de la Balan Veniamin în beneficiul Nataliei Potapova suma de 3 918 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 11 ianuarie 2017 Balan Veniamin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 decembrie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Concomitent, la depunerea cererii de apel apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat. (f.d.127)

Prin încheierea din 9 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului Balan Veniamin privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Balan Veniamin și s-a acordat termen de 7 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 2938,50 lei.

Prin decizia din 31 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Balan Veniamin, s-a casat încheierea din 9 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel. (f.d.154-158)

Prin încheierea din 13 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă parțial cererea lui Balan Veniamin cu privire la scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutită parțial apelantul de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel, acordând apelantului Balan Veniamin termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și, anume, achitarea diferenței taxei de stat în sumă de 1 469,25 lei. A fost comunicat apelantului că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 13 iulie 2017 prin intermediul oficiului poștal, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii din 13 iulie 2017 și a comunicat apelantului că la 14 septembrie 2017 ora 11.00 va fi soluționată problema punerii pe rol a apelului și va examina cauza. (f.d. 165)

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău la 31 iulie 2017 ora 18:37 a expediat avocatului Barbăneagră Sergiu, reprezentantul apelantului, Balan Veniamin, prin intermediul poștei electronice, copia încheierii din 13 iulie 2017 și a comunicat că la 14 septembrie 2017 ora 11.00 va fi soluționată problema punerii pe rol a apelului și va examina cauza. (f.d. 166)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 14 septembrie 2017 a restituit cererea de apel depusă de către Balan Veniamin, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC. (f.d. 172-175)

La 5 octombrie 2017 Veniamin Balan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs a invocat că examinarea cauzei a avut loc cu încălcarea normelor procesuale, deoarece nu a fost citat pentru ședința de judecată, iar la materialele dosarului lipsește dovada recepționării încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2018 a fost restituit recursul declarat de Balan Veniamin împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017. (f.d. 186-189)

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii instanței de apel din 14 septembrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Balan Veniamin la 19 septembrie 2017, prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 13992 (f.d. 176), însă date care ar confirma și recepționarea acesteia de către destinatar la materiale cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și declarat recursul la 5 octombrie 2017 împotriva încheierii instanței de apel din 14 septembrie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d), (4) CPC, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 365, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum denotă din actele cauzei, prin hotărârea din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de către Potapova

Natalia și s-a încasat de la Balan Veniamin în beneficiul Nataliei Potapova suma împrumutului de 7 000 euro sau echivalentul acestei sume în valută națională la momentul executării hotărârii judecătorești, conform cotei-părți din averea succesorală revenită acestuia după decesul lui Balan Octavian. S-a încasat de la Balan Veniamin în beneficiul Nataliei Potapova suma de 3 918 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 ianuarie 2017 Balan Veniamin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 decembrie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Concomitent, la depunerea cererii de apel apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat. (f.d.127)

Ca urmare, prin încheierea din 13 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, a fost admisă parțial cererea lui Balan Veniamin cu privire la scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutită parțial apelantul de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel, acordând apelantului Balan Veniamin termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și, anume, achitarea diferenței taxei de stat în sumă de 1 469,25 lei. A fost comunicat apelantului că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Este cert și faptul că, până la ședința instanței de apel din 14 septembrie 2017, apelantul Balan Veniamin nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea instanței de apel din 13 iulie 2017 și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, iar prin încheierea din 14 septembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a restituit cererea de apel depusă de către Balan Veniamin.(f.d. 172-175)

Verificând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în cererea de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, deoarece recurentul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță, nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în termenul indicat de instanța de apel (13 iulie 2017).

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, potrivit articolului 102 alin. (4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Aderent, dispozițiile art. 14 și art. 16 CPC, în lumina interpretărilor date de CtEDO, principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit obligația de a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și instanței de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește și în principiile fundamentale a procesului civil, art.9 și art.26 CPC, neexecutarea căreia afectează atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Sub acest aspect, instanța de recurs găsește drept neîntemeiate invocările recurentului precum că, examinarea cauzei a avut loc cu încălcarea normelor

procesuale, deoarece nu a fost citat pentru ședința de judecată, iar la materialele dosarului lipsește dovada recepționării încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, or, instanța de apel a întreprins măsurile necesare și a expediat apelantului Balan Veniamin pentru cunoștință copia încheierii respective, la adresa indicată în cererea de apel, care de altfel, a fost specificată și în cererea de recurs ca adresă de corespondență, și anume, mun. Chișinău, str. I.Creangă, 9, ap.12 și la adresa electronică a avocatului, Barbăneagră Sergiu, fapt confirmat prin scrisoarea anexată la dosar. (f.d. 165-166).

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a întreprins măsuri necesare pentru înștiințarea lui Balan Veniamin, precum și a reprezentantului său, avocatul Barbăneagră Sergiu, despre examinarea cauzei și comunicarea actelor de procedură și corect a restituit cererea de apel depusă de către Balan Veniamin, or acesta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 și nu a prezentat instanței apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în termenul stabilit.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că nedepunerea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat, în termenul acordat de instanța de apel, nu este decât o evitare a recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Balan Veniamin, fiind conștient că a depus încă la 11 ianuarie 2017 cererea de apel fără a anexa dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

În asemenea împrejurări Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece apelantul Balan Veniamin nu a înlăturat neajunsurile stabilite de instanța de apel prin încheierea din 13 iulie 2017, și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

În astfel de circumstanțe, nu s-au stabilit încălcări a normelor procesuale la emiterea încheierii, prin urmare, nefiind lezată nici dreptul recurentei la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al CEDO.

La caz, prezintă relevanță și dispozițiile art. 27 alin.(1) CPC, conform cărora, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticile formulate în recurs

sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat către Balan Veniamin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Potapova Natalia împotriva lui Balan Veniamin, intervenient accesoriu notarul public Zaporozjanu Lidia privind încasarea sumei conform contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care cererea de apel depusă de către Balan Veniamin a fost restituită.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva